LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

REMISSYTTRANDE
2024/9523 Er referens LI2024/01211
2024-09-17 Ert datum 2024-06-04

Regeringen
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss om användning av drönare för att söka efter vildsvin vid jakt samt utökade möjligheter till skyddsjakt efter vildsvin

Sammanfattning

Jakt för att begränsa skador har blivit en omfattande och allt viktigare del av jakten på vildsvin. Vildsvinen ökar nu åter snabbt i antal. Det är därför av stor vikt att jakt på vildsvin får bedrivas enligt regler som medför så effektiv jakt som möjligt. LRF välkomnar att regeringen föreslår vissa ändringar i jaktförordningen. LRF vidhåller dock de mer omfattande förslag om användning av drönare och om ändring i bilaga 4 till jaktförordningen om skyddsjakt, som tidigare tillställts regeringen och som utgör bakgrund till nu aktuell remiss.

LRF:s överväganden

Inledning

Texten i första stycket på sidan 6 i regeringens PM bygger på inaktuella data och kostnadsberäkningar. Avskjutningen av vildsvin har minskat. Men avskjutningens omfattning är inte en funktion av det faktiska antalet vildsvin. Avskjutningen bygger till stor del på jägares uppfattning om stammens storlek. Efter stammens tidigare minskning informerar Svenska Jägareförbundet om minskningen och att det bör iakttas försiktighet vid fortsatt jakt. Jägarna har i gemen reagerat på det och har minskat avskjutningen därefter, även under 2023.

Av Nationella viltolycksrådets senaste statistik över vilttrafikolyckor framgår däremot att antalet vildsvinsolyckor under de fem första månaderna 2024 har ökat med 65 % jämfört med samma period 2023. Antalet vilttrafikolyckor påverkas inte av jägares uppfattning eller förväntningar om vildsvinens antal. Olyckorna är i huvudsak en funktion av vildsvinens faktiska antal. Antalet vilttrafikolyckor påverkas också av det s.k. trafikarbetet, antalet körda kilometer per år på de svenska vägarna. Men Sverige är i lågkonjunktur och trafikarbetet kan omöjligen ha ökat med 65 % på ett år. Som jämförelse ökade trafikarbetet under 2023 med 0,34 % jämfört med trafikarbetet 2022. Antalet vildsvin är alltså i snabb ökning igen. Hastigheten i nuvarande ökning av vildsvinsolyckorna kan bara jämföras med ökningen under åren 2015 - 2017. Av Trafikverkets rapport *”Viltolyckskostnader – uppdatering 2022”*, TRV 2019/96127 som publicerades 2023, framgår att samhällskostnaderna för vilttrafikolyckorna beräknas till

Postadress
Lantbrukarnas Riksförbund
105 33 Stockholm

Besöksadress
Franzéngatan 1B
Stockholm

Telefon
010-184 40 00

E-post
info@lrf.se
Hemsida
www.lrf.se

knappt 11 miljarder per år. Inte fem miljarder per år, vilket uppges i regeringens PM. Det finns alltså all anledning att ändra regelverk för effektivisering av jakt på vildsvin.

Vid det förra beslutet om jakttider 2021 hade Sverige inte haft utbrott av ASF. Allvaret i och faran med att ha en vildsvinsstam på ca 300 000 djur är nu uppenbar. Ett utbrott av ASF i ett område med tät vildsvinsstam och omfattande tamgrisproduktion skulle medföra en mycket värre situation, jämfört med utbrottet 2023 i trakten av Fagersta. Bekämpningen av sjukdomen, vildsvinen måste utrotas i smittat område, och följderna för tamgrisproduktionen skulle bli av en helt annan dimension och med avsevärt högre svårighetsgrad. Det är tyvärr bara en fråga om när vi får nästa utbrott av ASF i Sverige, med tanke på fortsatt spridning av sjukdomen i Europa. Det finns därför anledning att verka för en så liten stam av vildsvin som möjligt. Innan nästa utbrott.

Förslaget om drönare

LRF välkomnar förslag om möjlighet att få använda drönare för att hitta vildsvin vid jakt, men regeringens förslag har en allvarlig begränsning. Regeringens förslag bygger på en tanke om att det bara är vid jakt på vildsvin i gröda eller på mark med yrkesmässig trädgårdsodling som drönare behövs.

LRF:s förslag om ändring i jaktförordningen innebär däremot att drönare ska vara generellt tillåtna vid jakt på vildsvin. Oavsett typ av mark, var på marken och oavsett typ av vegetation på marken. Motiv för det är att vildsvinsjakt behöver vara effektiv hela året. Om jakten sker i gröda i juli eller t.ex. i en vass i november är oväsentligt. Jakt på vildsvin ska vara så effektiv att skador av vildsvin kan förebyggas och att antalet vildsvin kan minska. Fördelen med drönare vid jakt är att vildsvin är lättare att hitta i hög gröda, vass eller annan måttligt hög vegetation som inte har ”krontäckning”. Det vill säga, i vegetation som är tillräckligt gles för att markytan delvis ska vara synlig från luften. Det skulle alltså med LRF:s förslag bli möjligt att hitta vildsvin med drönare även i gles skog, eller i skogsplanteringar som inte har slutit sig. Att terräng och vegetation där vildsvin kan hittas med drönare inte alltid gör det möjligt att kunna fälla vildsvin just där, är av mindre betydelse. Det viktiga är att de hittas och att jägare därefter kan smyga sig in till ett skottillfälle eller att hund under tillåten tid kan släppas där vildsvinen observerats. LRF vidhåller därför sitt förslag att:

Drönare utrustad med kamera får användas för att söka efter vildsvin vid jakt.

Förslag om utökad areal för skyddsjakt

LRF:s förslag till regeringen är att skyddsjakt på vildsvin med stöd av 26 § jaktförordningen och bilaga 4 till förordningen, punkt 2 - ska få bedrivas inom hela den fastighet där skada av vildsvin förekommer.

Regeringens förslag innebär i stället ett tillägg till nu gällande lydelse, så att skyddsjakt även ska få bedrivas inom ett avstånd av 200 m från vildsvinsskadad mark med

jordbruksgrödor eller mark som används till yrkesmässig trädgårdsodling. Denna inskränkning jämfört med LRF:s förslag motiveras av regeringen med att ”*Det finns en ökad risk för att suggor skjuts under sin huvudsakliga period för nedkomst.*” Regeringen hänvisar i fråga om denna risk till Naturvårdsverkets jakttidsförslag 2020. I verkets motivering till att inte föreslå ändring enligt LRF:s förslag, finns dock bara ett påstående om att utökad möjlighet till skyddsjakt skulle öka risken för att fälla förande sugga. Det finns ingen förklaring till eller belägg för påståendet.

Enligt LRF:s uppfattning är det motsatsvis så att det vid skyddsjakt med stöd av nu gällande bestämmelser finns större risk för att fälla förande sugga, jämfört med LRF:s förslag - som innebär att vildsvin vid skyddsjakt får fällas på hela fastigheten.

Nu gäller enligt bilaga 4 punkt 2 att vildsvin får fällas ” ***på mark*** *med jordbruksgrödor eller som används till yrkesmässig trädgårdsodling om djuren* ***där*** *orsakar skada på grödor och odling* ”. Det vill säga - vildsvin får i praktiken endast fällas i grödan. Jakten sker oftast i högvuxen, mjölkmogen vete. Det är svårt, kräver gott omdöme och tålamod för att i hög gröda och svagt ljus kunna förvissa sig om att ett vuxet vildsvin inte är en sugga som för kultingar, eftersom kultingar är svåra att upptäcka i hög gröda. Om skyddsjakten däremot skulle vara tillåten inom hela den skadedrabbade fastigheten blir möjlighet till säkra skott mot rätt vildsvin avsevärt större. Vildsvin skulle även få fällas på t.ex. träda, på s.k. stubbåker eller på betesmark utan hög vegetation, inom hela fastigheten. LRF vidhåller sitt förslag om att ***vildsvin under skyddsjakt ska få fällas inom hela den skadedrabbade fastigheten.***

Med vänliga hälsningar

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

Oskar Magnusson
Enhetschef
Enhet Näringspolitisk analys

Anders Wetterin
Näringspolitisk expert